

HRDINA

Podle starobylé legendy američtí prérijní válečníci ráno říkali: "Dnes je dobrý den pro velké věci." Být schopen toto říci a myslet to vážně značilo velkolepou ctižádost. Taková touha burcovala cosi hlubokého v srdci kteréhokoli mladého muže, který usiluje o to stát se hrdinou.

Je v domě hrdina?

Připomínám, že hrdina není světce, natož bohem. Ve velkých mytologiích a legendách hrdina je vždy obyčejným lidským tvorem, přinejmenším s jednou tragickou trhlinou. Hrdina je ten, kdo zároveň bdí jak nad sebou samým, tak nad cílem stojícím v dáli před ním – cílem, který často, ale ne vždy se nazývá Bůh.

Dále člověk může být hrdinou pouze na jednom místě. Může být hrdinou jen ve svém vlastním příběhu. Nikdo nemůže být hrdinou v příběhu sv. Františka. Jinými slovy, takového heroismu nelze dosáhnout sněním.

Cesta za štěstím vyžaduje nalézt odvahu sestoupit dolů do svého nitra a vzít odpovědnost za to, co se tam nachází. Za všechno. To znamená dívat se na sebe, aniž bychom se vykrucovali, přiznat se ke všem troskám, které tam nalezneme, ale také uznat, že tam existují některé přísliby, nějaká energie, nějaký život.

Cílem je zjistit skutečnost, že sem náleží vše: dobré, špatné, ošklivé. Často je to těžké – zvláště vyrovnat se s ošklivým – a může to zabrat část života. Toto si začínám uvědomovat téměř až v padesáti letech. Jsem schopen se lépe vidět. Ve dvaceti pěti letech jsem neměl silný smysl pro to, že toto vše ke mně patří; a ono patřilo a patří.

Aniž bych příliš dramatizoval, věřím, že toto vše je pro církev nezbytně důležité. Katolická církev a západní civilizace obecně se nacházejí ve stavu duchovní nouze. Nikdy jsem nepoznal dobu, kdy by tolik lidí opouštělo církve. Nikdy jsem nepoznal dobu, kdy by tolik lidí žilo v tak těžké iluzi. A zjišťuji, že jsem tím zavalen. Naše civilizace již hrdiny neprodukuje.

Hrdinové mohou být zoufalí, hrozní, hříšní, tragičtí, ale nikdy nejsou nízcí. Příležitostně se můžeme setkat s někým, kdo byl odlit v heroickém kadlubu, na naprosto nepravděpodobných místech, například na setkání anonymních alkoholiků; je možná zoufalý, ale ne malý. Je v něm duše, která má svou hodnotu.

Cílem je zde přimět duši, aby pracovala. Je třeba tuto práci odlišit od práce spirituální, třebaže obě viditelně potřebují jedna druhou.

Taková duševní práce, pokud je brána vážně, není žádným piknikem. Hrdinova bolest je srdcervoucí. A aby bylo ještě těžší se s ní vyrovnat, je bolest záhadná, často i pro samotného hrdinu.

Nemyslím si, že náš neúspěch přivádět na svět hrdiny tkví v tom, že jsme lidé sobečtí a odlišní od lidí jiných věků a kultur. Není to proto, že jsme narcističtí nebo materialističtí, třebaže takoví jsme a snadno takovým věcem dáváme vinu.

Svět mrtvých symbolů

Problém spočívá v tom, že jsme lidmi, kteří v sobě již nemají žádný svět symbolů.

Hrdina vždy existuje uvnitř mýtického vesmíru, v němž je jeho heroismus definován a dále hlásán. Co se v nedávné době stalo, je, že se kosmické vejce rozbilo. Kosmické vejce bylo fantazijním obrazem koherentního světa, ve kterém věci náležely k sobě a dávaly smysl. V koherentním světě existoval příběh stvoření a každému byla dána vlastní cesta; i když byla cesta někdy špatná a vedla dolů, zápasili jsme na ní společně.

My již bohatství takového mýtického světa nemáme. Čas od času nás vzruší nějaký jednotlivec či událost, prezident nebo válka. Zoufale dychtíme po tom, co Rollo May nazývá "mýtickým vesmírem", uvnitř kterého bychom stáli a dělali své životy heroickými a přisuzovali jim důležitost.

Mýtus je něčím, co nikdy nebylo, ale stále je. Zemřelý učenec a tvůrce Joseph Campbell nám prokázal velkou službu skrze svůj výzkum mytologie. Narodil se jako katolík, což – jak řekl – mu poskytlo velkou výhodu na počátku jeho kariéry, ale stejně tak byla významná i skutečnost, že katolicismus jej později zklamal, protože – jak uvedl – katolická církev ztratila imaginární svět.

Kdysi byl svět obrazů středem katolicismu. Ale v posledních stoletích racionálnější, na levé hemisféře mozku založená mentalita převzala v západní civilizaci včetně náboženských institucí moc. Převládá techničtější způsob uvažování. Mýtus nehovoří jazykem, jakým je uhlazený, studený jazyk pragmatika. Hovoří vzletným, nedisciplinovaným jazykem obrazů a příběhu.

Všechny náboženské jazyky musí být usazeny v mýtu. Tato poetická obraznost je jazykem duše. Otevírá prostory uvnitř nás.

Tento jazyk a svět se musíme snažit znovu nalézat v těchto stránkách. Je třeba týmového úsilí, společného pátrání. Já mohu hrát na metaforické bubínky, ale čtenář musí naslouchat, otevřít se a případně se rozhodnout, který úder bubínku má následovat.

Vynaložená námaha nebude úspěšná, pokud setrváme ve staré, do svého vědomí uzavřené ulitě, v níž jsme pohodlně vyrostli, a dál budeme hrát své role a uvažovat v liniích, které jsou konvenčně správné a považované za přijatelné. Svět, v němž se mýtus znovu rodí a příběh tvoření má opět smysl, obvykle nastává v okamžiku, kdy současné konvence vyhodíme oknem ven. A tady máme podnětnou část: tento svět nastává tam, kde se nalézají tragédie a břemena ticha.

Dílo Josepha Campbella nám připomíná, že od doby osvícenství mýtu nerozumíme nebo mu nepřikládáme žádnou cenu. Většina z nás vyrůstala s pojetím mýtu jako něčeho nepravdivého. To je špatné. Na světě není nic pravdivějšího než mýtus.

Mimoto se lidé bez mýtu psychologicky rozložili. To si můžeme ověřit, díváme-li se od jedné kultury k druhé, od jednoho kmene k druhému kmeni. Zničí mýtický vesmír a psyché začne rychle chátrat. Všechny indicie hovoří o tom, že naše kultura je kulturou rapidně degenerující. Nemoci, narkomanie, neurózy, zoufalství a sebevraždy se vyskytují všude. To proto, že duše se prostě neudrží pohromadě.

Jsem přesvědčen, že jestliže křesťanské mýty, s nimiž většina z nás byla vychována, by byly stále živé a zdravé a kdybychom k těmto mýtům měli přístup, byli bychom lidmi vysoce nabitými energií a lidmi velmi produktivními. Je-li mýtus kooperativní, jeho tvořivost nemá hranic.

Mezi lety 1150 a 1250 po Kristu například lidé ve Francii, uprostřed vyčerpané ekonomiky, postavili stovky katedrál, což aby byly stavby dokončeny, zabere dobu tří generací. Tyto katedrály stále stojí coby skvosty malých měst. Někdy náklady na jejich stavbu pohltily veškeré úspory města. Pouze století mýtického vědomí mohlo dát propuknout toliké tvořivosti.

Gotické katedrály vyjadřují harmonický svět, ve kterém je Bůh posazen na trůn na oltář. Je to také svět chrlíčů a příšer, svět se svojí temnou stránkou. Uznává dobré a zlé, zahalené do jednoho světového názoru.

A mnohé z těchto francouzských staveb byly nazvány "Notre Dame", Naše Paní. Lidé byli uchváteni ženou, ztělesněným ženstvím. Nikoli ovšem "Mou Paní", ale "Naší Paní". Rozuměli svému lidství. Žili společenstvím.

Duše byla běžně nahlížena jako "žena": étos spíše než logika, poezie spíše než próza, obraz spíše než pojem. Cesta jakéhokoli muže k posvátnému vede skrze takovýto obrazový svět – ne skrze svět slova (logos) nebo rozumu. Svět erótu spíše otevírá netušené prostory, rozněcuje imaginaci. Proto muži píšou poezii, když se zamilují – protože v tom okamžiku se duše probouzí k životu.

V několika uplynulých stoletích jsme se však pokusili skrz naskrz prohlédnout duši a tělo, abychom se dostali k duchu. Ale nešlo to. Duše a duch nejsou jedno a totéž. Prozkoumej skrz naskrz duši a tělo, k duchu se nutně nedostaneš. Vše, čeho dosáhneš, je levné náboženství, takové, které máme nyní a ve kterém duševní práce není brána vážně a tělu se nepřikládá cena nebo není integrováno. (Není divu, že tolik lidí opouští církve a přidává se k sektám legitimizujícím duši a tělo.)

Mýtus Krista – karikatura

Pro tu či onu církev není Kristův mýtus dominantní. Ani tak zvaní konzervativci ani tak zvaně progresivní nejsou zrovna horliví; každá strana pouze promítá svůj masivní stín do strany druhé. Jsme-li plni mýtu a příběhu, nestaráme se o to, na čí straně stojíme. Zkušenost grálu je právě až příliš živá pro vnitro-skupinové boje a dostihové bitky, pro církevní politiku ve všech jejích každodenních malichernostech.

Jelikož jsme ztratili velký mýtický vesmír, ocitli jsme se v post-křesťanské době, v níž vládne racionalismus se svojí touhou rozumět a kontrolovat. Tak postrádáme mýtický jazyk, ať již vycházející z přírody nebo jazyk plný mystérií. Mýtický jazyk vždy poukazuje směrem ven a směrem nahoru. Vysvětluje, jakým způsobem si stojíme v širší souvislosti nebo ve větším příběhu. Pokud nemytologizuješ, patologizuješ. Vše, co ti zůstalo, je psát svůj vlastní malý příběh. Když se to nedaří, podstoupíš terapii a vzpomeneš se. Ale co dělat, po překonání nemoci, pití či čehokoli jiného? Uzdravení samo není tím nejdůležitějším: nemáme žádnou mytologii, která by nám ukázala větší, lepší svět, v němž bychom jako uzdravení mohli žít.

Musíme přiznat, že stará církev do 2. vatikánského koncilu zprostředkovávala lidem přinejmenším čirý mýtus. Teologie mohla být sentimentální zbožností, ale říkala vám, odkud přicházíte, kde se nalézáte a kam jdete. To bylo vše, co lidská mysl potřebovala. Vskutku, jedna zkušenost grálu byla dostačující. Jestliže jsi jednou věděl, že existuje alternativní svět, prostě jsi to věděl.

To nás navrácí ke starému Baltimorskému katechismu, který učil něco na způsob, že jsme stvořeni k tomu, abychom znali a milovali Boha a na tomto světě mu sloužili a byli s ním šťastni (sic) na věčnosti. Je to velmi dobré a prosté. Kdokoli tomu věří (a velmi mnoho lidí takovým

mýtům už nevěří), má přinejmenším svět, myšlenkový systém, na němž lpí. Nepřijmete-li takovouto skutečnost, dopadá na vás břemeno nalézt za ni náhražku. Pak si musíte vytvořit svůj vlastní příběh. Po celou dobu, kdy nejste na Velký Život napojeni, jste ztraceni v nevýznamném životě.

Západní lidé jsou dnes ztraceni ve své bezvýznamnosti. A tak, abychom uvedli absurdní, ale také typický příklad, si lidé barví vlasy na červeno ve snaze být "někým". Hledají identitu. Musí být hrubí a agresivní, aby na sebe upozornili. Každé malé ego a každá malá psyché jsou pod tlakem a apelem, aby nám dodaly důležitosti. A jestliže v tom neuspějeme, je z toho hanba nebo nedostatek sebeúcty. Nemůžeme stranou od širšího universa sebe samy učinit významnými. Moderní svěšťtí lidé jsou nezbytně obtíženi nízkou sebeúctou.

Řekové měli pro to slovo

Úsilí udělat sami sebe významnými nazývá řecká tragédie "přílišným sebevědomím", znamením pýchy. Každý hrdina v každé řecké tragédii nakonec neuspěje, protože tuto pýchu nerozpozná. "Arogance" by byla lepší slovo. Tato tragická vada nás stále může zničit. Proto učím enneagram, abych dal lidem vědět, že my všichni máme tuto vadu, která je též nadáním, a že můžeme být svým nadáním zničeni.

Jedním z velkých mýtických systémů, jenž formuloval západní civilizaci, je křesťanství. Dokonce Carl Jung, třebaže nebyl plně věřícím člověkem, radil k obezřetnosti před zavrnutím židovsko-křesťanské tradice. Přesto většina dnešních lidí na takové varování neslyší. Zde, v Novém Mexiku, se lidé oblékají do peří a mění své jméno na Prérijního Psa proto, aby si vytvořili svou vlastní mytologii.

Takové hry jsou jasným projevem přílišného sebevědomí. Jednotlivec v podstatě říká, že neponese svůj vlastní příběh. Předpokládat, že všichni jeho předkové byli heretiky a hlupci a že on samozřejmě takový není, je čiré bláznovství. Snaha nalézt, kým (vzdálení této hříšné, zlomené, ale nádherné historie) jsme, je marná.

Většina z nás zřejmě z dobrého důvodu nechce nést břemena a temnotu své historie. V roce 1992 jsme byli postaveni tváří v tvář pětistému výročí arogance, která z nás učinila "objevitele" nového světa. Naše jediná a pouhá minulost nás formovala neboli učinila z nás ty, kterými jsme. Potřebujeme se k tomu doznat, abychom přiznali vše, čím jsme.

Skupiny se většinou, ať se nám to líbí či nikoli, drží pohromadě jak totemy, tak věcmi, které jsou tabu. Gangy mají mnoho co do činění se symboly: vlajky, motta, hesla, metafory. Postavíš-li se proti mému vzhledu nebo mé barvě, člověče, hned si můžeš pořídit úmrtní list. To je můj myšlenkový systém. Mýty pracují na ne-racionální, a dokonce iracionální rovině. Ale stále ještě to jsou věci, pro které lidé umírají.

Podobně nahlédnuto ze širšího spektra to, s čím se setkáváme například u demokratických a republikánských národních konvencí, jsou masivní kulturní války. Reprezentují dvě kultury, které již jedna druhé nerozumí. Mohou užívat stejných slov, ale interpretují je na základě rozdílných mytologií, přičemž ovšem oba významy slov mohou být před zbytkem lidí, před námi, skryty. Toto se může přihodit každému, kdo se stává bláznivým, protože náš mýtický kosmos pracuje převážně na rovině nevědomí.

Vzpomínám si na jednoho z našich profesorů v "malém" semináři, kterého jsme se obávali jakožto přísného pedanta. Jednou jsme se ho optali: "Otče, kdo je vaším hrdinou?" Bez zaváhání odpověděl: "Generál Patton."

Proč se tento muž stal františkánem? Měl hnědé roucho, všechny symboly, ale nic v jeho životě se ani nepřibližovalo tomu, co sv. František miloval nebo za čím stál. Neříkám, že nebyl dobrým mužem. Avšak jeho mytologickým vesmírem byl generál Patton, ne sv. František. Jeho skutečný svět se opíral o nadvládu a autoritu. To byly hodnoty a ctnosti, jež měl v lásce, třebaže si to pravděpodobně neuvědomoval.

Navštívil jsem ho, když umíral. Myslím, že je poctivé říci, že umíral jako velmi nešťastný muž. Nikdy nikdo mu nepomohl sesadit vše dohromady, a tak jeho duši nebylo dovoleno pracovat s jakýmkoli druhem pravdy nebo svobody.

Existuje hlubinná rovina, na níž je dobré být "sám sebou", a jde to za hranice laciného klišé. Stejně tak je dobré být "sami sebou" jako komunita. Tak jak si věci stojí, nemáme v sobě příliš mnoho vědomí svého "my" a proto si vymýšlíme umělé cesty jak z toho, jako například války, jež nám poskytují vědomí "my" v polaritě vůči jakémusi "oni". Seskupení mužů se snaží vyléčit onu ztrátu smyslu nás samých. Vzorce pohlavnosti jsou nejhlubšími polaritami duše. Jsou finálním tabu a první okouzlením. Žádné jiné obrazy neodpovídají síle mužského a ženského principu – a to je síla hnutí, jež jsou dnes v pohybu. Jsou-li tyto otázky v sázce, vzdáme se jiných voleb a hodnot. A protože se tato paradigma právě nyní ocitají v závažném přechodném období, my muži zděšeně utíkáme. Vypadá to, jako by muži byli nyní vyzýváni, aby našli smysl okamžitě.

Muž u úzkých

Co mužské symboly znamenají? Co je dobrého na tom být mužem? Co je dobrého v "druhé polovině" Boha? Čímkoli a kýmoli je Bůh, z poloviny je mužem. Tak jsme odhalili polovinu tajemství. Vidět, že je to dobré, je naší prací, naší výzvou. Žijeme v době s vysokým stupněm toho, co někdo nazývá "misandrie" – nenávisť vůči mužům.

Já jsem bílý, vzdělaný, Američan, mužského rodu, vysvěcený ke kněžskému úřadu – jinými slovy nacházím se ve velkých potížích. Dnes je toto pro mnoho lidí břemenem a problémem. V některých čtvrtích pouhý fakt, že jsem mužem bez jakéhokoli jiného rozlišení, znamená být vystaven kritice. Je smutné nalézat se v takových kruzích, kde veškerá zla údajně pocházejí od muže.

V tomto scénáři z nějakého důvodu je žena ze své podstaty ctnostná a muž od přirozenosti zlý; někteří komentátoři se ve svých výrocích k takovému stanovisku velmi přibližují. A někteří z nás jsou zase velmi náchylní tomu věřit. Muži se cítí být celí zpráskaní a jsou jako muži nejistí. Představte si, jak destruktivně to na muže a chlapce působí.

O mýtické představy se opírají také morální hodnoty. V současném morálním ringu se do slepé uličky v otázce potratu dostaly dvě skupiny, z nichž jedna hájí prioritu života a druhá prioritu svobodné volby. Každý z táborů se obklopil svou vlastní mytologií a jeden druhého teď před televizními kamerami vesele zasypává nadávkami.

V otázce potratu stojí katolíci na obou stranách. Ale nikdo z nich si neuvědomuje, že vycházejí do boje z odlišného symbolického univerza. Dokud se s touto otázkou nevyrovnáme, nemáme sebemenší šanci vést racionální boj za prioritu života nebo prioritu svobodné volby. Jeden druhému nemohou rozumět.

Odjakživa otevírá pravé náboženství dokořán dveře tomuto symbolickému univerzu, tedy světu duše, který je hlavní branou do světa duchovního. Chceme-li pochopit, kdo skutečně jsme, musíme se s plnou odpovědností rozhodnout jak pro Boha na oltáři, tak pro strašidelné chrliče na rozích katedrál. Musíme si uvědomit, že do obrazu světa patří obojí. Pak už lidem z druhého tábora nebudeme na čela lepit nálepku: strašidlo. Nedokážeme už tvrdit, že všechno zlo se nachází na jejich straně. Poznenáhlu se objeví možnost zcela nového druhu civilizovaného dialogu, protože naše vlastní ego už nám nebude stát v cestě.

Je sice pravda, že posvátné putování je naší společnou cestou, ale mé první krůčky v něm se musí odehrát v nenápadnosti mého vlastního života. Musím se starat o své zdraví, o svůj význam, o své živobytí. Také musím být schopen rozhodnout, kdo je dobrý a kdo je zlý, co je dobré a co je zlé. Na počátku každého mýtického vyprávění stojí právě tyto osobní detaily.

A pak se jednoho dne stane, že nenápadný človíček, který den za dnem pracně sepisuje svůj soukromý životní příběh, stojí tváří v tvář ztroskotání. Posvátné zranění je nevyhnutelné. Může to být nemoc, selhání, pohroma, ztráta milovaného člověka. Příběhy nám takovou událost často popisují obrazem zlomeného srdce. Svět se stal naprosto bez-významným. Jako by se krajina života pokryla závojem a ztratila se nám v mlze. Ze života se ztratila naděje, den za dnem nám v ústech hořkne víc a víc.

Žít se zraněním

Toto putování bylo ve zkrácené formě vyjádřeno v iniciačním ritu mladých mužů. Ritus byl vystaven tak, aby si mladík mohl později zranění připomínat a vytěžit z něj ponaučení. S fenoménem rituálního ponížení mladého muže se setkáváme v každé kultuře, nachází se u amerických Indiánů, u Řeků, Číňanů, Afričanů.

Rituál, ve kterém se po budoucím hrdinovi požadovalo, aby dokázal snést bolest, se obvykle odehrává ve věku dvanácti nebo třinácti let. Typická je tu židovská tradice, jež tento moment symbolicky vyjadřovala obřízkou. Člověk žasne nad tím, že tak zvláštní rituál se objevuje v tolika rozmanitých kulturách.

Jestliže si jednoho dne, kdy se setkáme s pádem nebo porážkou, dokážeme připomenout toto zranění a integrovat je do současné situace, pak nás paměť posune z patologie do mytologie. Tento integrační proces nám umožní uvidět své bytostné já jako část většího obrazu.

Jestliže nás však zranění – a právě to se dnes často stává – nevede k přesahnějšímu příběhu, jestliže ho jen trpně snášíme a naříkáme nad ním, pak se stane hořkou ranou, která nás uzavírá v našem privátním bytostném já a nutí nás proklínat svou smůlu. K ilustraci hodnoty obou těchto perspektiv srovnáme dvojí zprávu o tomtéž životě mladého člověka; jedna je čistě faktická, druhá je mýtická a posvátná.

1. Narodil jsem se v průměrné rodině. Matka byla učitelka a otec byl průvodčí ve vlaku. Byl jsem nejmladší z dětí, takže si mě nikdo příliš nevšímal. Matka pracovala celý den a otec odjížděl někdy i na několik dní. Jednou jsem utekl do lesa a zůstal jsem tam tři dny. Být tam sám a s veverkami a králíky se mi moc líbilo, ale když jsem se vrátil, otec mě řemenem zbíl

tak, že mi tekla krev. Bratři a sestry se mnou nemluvili a matka jako by si ničeho nevšímalá. Tehdy jsem začal mít ve škole problémy a učitelé mi říkali, že jsem hloupý.

2. Je tomu už dávno, v kterémsi zemi se narodilo velmi zvláštní dítě, v jehož duši zářilo jasné světlo a před nímž se otevíral slibný život. Jeho matka, která věděla, jak to na světě chodí, byla často z domu pryč a pomáhala druhým, zatímco otec cestoval s karavanami do vzdálených říší. Proto chlapec často chodil do lesa, až si na něj zvířata a ptáci zvykli. Jednou zůstal venku několik dnů a zakoušel velkou radost z toho, jak ho všichni lesní tvorové přijímají. Po návratu domů ho týrali tak dlouho, až zapomněl, kým vlastně je. Celá léta pak putoval v mlze, bojoval s obry, až nakonec zlomen a pokořen jednoho dne konečně prohlédl (a tak dále).

V první zprávě je chlapec zraněný a roztrpčený; ve druhé se totéž zranění stalo zušlechťujícím, a dokonce posvátným.

Většina mýtů zahrnuje víru, že vesmír je mocností buď dobrotivou nebo nepřátelskou, nebo lhostejnou. Pokud nepřijmeme, že žijeme v radikálně dobrotivém universu, pak nejsme křesťany. Účast na mši ještě z člověka křesťana neudělá. Nemyslím, že františkán, jehož hrdinou byl generál Patton, chápal universum jako dobrotivou mocnost. Musel ovládat nepřátelský svět čtrnáctiletých školáků, kteří by ho mohli připravit o jeho moc.

V lhostejném universu nemůžeme žít dlouho. Brzy nastane úpadek a ono se promění v universum nepřátelské. Druhá možnost je, že pokud máme štěstí, setkáme se nakonec s tím, co nazýváme milost, což jako pojem vypovídá, že někomu na mně záleží víc než mně samotnému. Tím se odhalí první grál. Cítím, že čas mého života je zahrnut vyšším časem a že nad ním bdí prozřetelnost; zdá se, že věci mají smysl. V zásadě je vše v pořádku.

Když jsem po jistou dobu žil v poustevně, cítil jsem, že zvířata se mnou rozmlouvají.

Možná to vypadá pošetile, ale františkáni mají ve zvyku se takto vyjadřovat. Stával jsem na prahu a zvířata přicházela přímo ke mně, aby se na mne podívala. Byl to pro mne začátek nového způsobu prožívání skutečnosti. Vstoupil jsem do nových vztahů ke skutečnosti a vesmír se znovu stal kouzelnou mocí.

Raději ať je svět dobrý

Úkolem náboženství je otvírat nám oči, abychom viděli právě takové skutečnosti ve světě, ve kterém všechno přetéká významem. Pak pocítíme potřebu vyhradit si čas pro ticho, aby se naše duše znovu naučila vidět a naslouchat. Tehdy si uvědomíme, že náš příběh je částí příběhu mnohem rozsáhlejšího.

Pokud budeme stále setrvávat ve vězení svého soukromého příběhu a svého malého zranění, bude se z naší rány rozlévat jen hořkost. Hrdinové Bohu za své zranění děkují. Naši současní nehrdinové místo toho nařikají, stěžují si nebo podávají žaloby, aby získali miliony dolarů, protože byli kdesi nepatrně zraněni, pokořeni, někým podvedeni. Z takové kultury nevzejdou ani hrdinové ani skutečná velikost.

Své zranění bychom měli nosit jako poznávací znamení, je-li to nutné i po celá léta, i když nám to třeba nedává žádný smysl, ba i když my sami sobě připadáme nesmyslní. Jen tak s důstojností otevřeme bránu do posvátného příběhu.

RICHARD ROHR